

POLSKO–UKRAIŃSKIE FORUM PARTNERSTWA

WE WSPÓŁPRACY ZE

STUDIUM EUROPY WSCHODNIEJ UW
ORAZ INSTYTUTEM STUDIÓW POLITYCZNYCH PAN

MAJĄ ZASZCZYT ZAPROSIĆ NA KONFERENCJĘ

SOJUSZ PIŁSUDSKI – PETLURA SPOJRZENIE PO 98 LATACH

POD PATRONATEM WSPÓŁPRZEWODNICZĄCYCH
POLSKO-UKRAIŃSKIEGO FORUM PARTNERSTWA
JANA MALICKIEGO I WITALIJA PORTNIKOWA

Józef Piłsudski
(1867 – 1935)

Symon Petlura
(1879 – 1926)

UNIwersytet warszawski,
SALA BALOWA

21.IV.2018 ROKU

Sobota, 21 kwietnia

10.00 – 10.15 UROCZYSTE OTWARCIE KONFERENCJI

Jan MALICKI, Współprzewodniczący PUFP;
Studium Europy Wschodniej UW

10.15 – 12.00 SESJA I

Prowadzący: Grzegorz MOTYKA, Instytut Studiów Politycznych, PAN

Stanisław STĘPIEŃ, Południowo-Wschodni Instytut Naukowy
w Przemyślu

*Symon Petlura: ukraiński mąż stanu – zwolennik polsko-
ukraińskiego porozumienia*

Władysław WERSTIUK, Instytut Historii Narodowej Akademii
Nauk Ukrainy

*Miejsce sojuszu Piłsudski-Petlura w ukraińskich zmaganiach o
niepodległość 1917-1921*

Jan PISULIŃSKI, Uniwersytet Rzeszowski

Józef Piłsudski a umowa polsko - ukraińska 1920 r.

Jan Jacek BRUSKI, Uniwersytet Jagielloński

*Warszawa – Kijów – Tarnów. Sojusz polsko-ukraiński 1920 r.
i jego konsekwencje*

Michał KLIMECKI, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Wojna polsko-ukraińska 1918-1919 roku a sojusz Piłsudski – Petlura

12.00 – 12.30 dyskusja

12.30 – 12.45 przerwa na kawę

12.45 – 14.00 **POKAZ FILMU “TRUDNE BRATERSTWO” (1998)**
reż. Jerzy Lubach

14.00 – 14.45 Przerwa na lunch

15.45 – 17.00 Program specjalny
- Cmentarz Wolski
- pomnik Marszałka Piłsudskiego

17.00 - 17.15 Przerwa na kawę

17.15 - 18.30 **SESJA II**

SOJUSZ POLSKO-UKRAIŃSKI 1920 ROKU

Spojrzenie po 98 latach – doświadczenia przeszłości i terażniejszości

Prowadzący: Jan MALICKI, Witalij PORTNIKOW

Uczestnicy: członkowie PUFP (z polskiej i ukraińskiej strony)

18.30 **ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI**

UMOWA PIŁSUDSKI-PETLURA 21 kwietnia 1920 r.

Sojusz polsko-ukraiński (zwany układem Piłsudski – Petlura) został zawarty w 1920 w Warszawie, pomiędzy Rzeczpospolitą Polską (II RP) a Ukraińską Republiką Ludową (URL).

Rząd polski uznał w niej istnienie URL i zadeklarował wsparcie dla ukraińskich dążeń niepodległościowych. Natomiast rząd URL uznał granicę polsko-ukraińską na Zbruczu, pozostawiającą Galicję wschodnią i Wołyń po stronie polskiej. Oba państwa zobowiązały się do niezawierania umów międzynarodowych skierowanych przeciw sobie oraz gwarantowały prawa ukraińskiej ludności w Polsce i polskiej na Ukrainie.

Częścią składową umowy, nieogłoszoną publicznie, była konwencja wojskowa z 24 kwietnia 1920 r. Podpisał ją bliski współpracownik marszałka Piłsudskiego Walery Sławek oraz ukraiński generał Wołodymyr Sinkler. Na jej podstawie oba państwa rozpoczęły współpracę militarną, skierowaną przeciwko wojskom bolszewickim na terytorium Ukrainy. Wynikiem ugody była wspólna ofensywa przeciwko bolszewikom, zakończona zdobyciem Kijowa 7 maja 1920 r.

Choć ofensywa Armii Czerwonej zmusiła Wojsko Polskie i armię URL do odwrotu, to siły polsko-ukraińskie walczyły wspólnie, między innymi broniąc Zamościa, aż do końca wojny polsko-bolszewickiej.

Podpisanie traktatu w Rydze nie zakończyło współpracy II RP z rządem URL. Władze polskie wspierały rząd ukraiński na emigracji finansowo, umożliwiając mu na początku lat dwudziestych prowadzenie działań partyzanckich na Ukrainie. Po zamachu majowych w WP zatrudniono grupę wojskowych z armii URL, tzw. oficerów kontraktowych, na bazie których zamierzano w wypadku

wybuchu wojny polsko-sowieckiej stworzyć 100 tys. armię ukraińską. Kres tym planom przyniósł wybuch II wojny światowej.

Winnica, 1920 r.

W oknach pociągu

*Symon Petlura i Józef Piłsudski
(w czasie ofensywy kijowskiej)*

POLSKO-UKRAIŃSKIE FORUM PARTNERSTWA

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ФОРУМ ПАРТНЕРСТВА

INSTYTUT STUDIÓW POLITYCZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

STUDIUM EUROPY WSCHODNIEJ

UNIwersytet Warszawski

Pałac Potockich, Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
Tel. 22 55 22 555, fax 22 55 22 222, e-mail: studium@uw.edu.pl; www.studium.uw.edu.pl

---